

Ulzō āndaji Em. Štāler. Tuoimiji A. Štāler.

Tuoim adres: Jelgavā, Annas ielā, N:r 14.

Pikstōt sāl īz.

Āigakerrō "Livli" subsidōb "Akateeminen Heimoklubi" Helsinkis.

Jenvar.

Kuolmōz āigast

Talšpyvad rīem.

Talšpyvad āt piddōz, kis mēsti iz tund Talšpyvad rīemō. Ku mēg volm entš kuonnō Talšpyvad kūzō ymmar kubs, ku mēg sāl lōlizōm, ku sāl sai mādōn lugdōt ja ka vel midagist jega ydōn andtōt, u se iz tūo mādōn rīemō. Sieda rīemō tāz jega ykš entšōn sādō. Mād āigal um pāgin sellīzi, kis voltō ilmō Talšpyvad rīemō ja ne tūndist, ku ne āt nei ku jara lyktōt, jara undōt.

Sie rīemōn, mis Talšpyvad aamad rouvōn āndabōd, um sūr vārt. Īlma rīemō rikkbōd kuojōd ja rūost. Nei sūr vārt um sie rīemōn, mis Talšpyvad āndist aamad rouvōn. Aga mādōn um kyzzōmōst, mingi se rīem mādōn vol. U se vol ōigi Talšpyvad rīem? Ja mēg kitōm vastō: se vol set siz ōigi rīem, āz sie kand vol Jēzus Kristus, āz mēg sie pierast tūndizōm rīemō, ku ykškōrd Jēzus Kristus syndiz tān mā pāl ammō ilmō pāstam. Vantlōm, mis pyva rāntōz yī sie mādōn nāgtōbōd. Ku mēg luggōm yī Jēzus Kristus syndimiz. Mād silmad jeds āt pāntōd yezō kārāmāl, um engōld kūor, āt kovald ūomōgmāld, āt Simeon ja Hanna Jeruzalem pyvas kuodas. Aamad ne ylantist (slavintist) ja tienist Jumalt, kis nī vol nāntōn sie da andōn, mis ne nei kōgin volt vodlōnd touvō sieldōmt, sieldōmt, mis juondiz patud kādamōd aldō iganizō jēlamizō sizzōl.

Nānt rīem vol tōva, ōigi. Sellī āb kad, koks ka Talšpyvad āt lānōd, nei ku se rīem, mis ilmō Pāstajist mādōn um. Se um igani, sizali rīem, āga mēg vōim nādō sie kazzō ristīng jēlamis, siest ku se um sidtōt ārmastōks, mis Jumal lōb pāstamiz um tām sydamō pand.

Sieda rīemō Talšpyvad evangelium mādōn aamadōn tārīmiz. Jumal Pūoga um tān syndōn mād pierast. Mis sa, luggiji, tāmmōn kitist vastō? U tāmmōn vol muragōl vantlōmōst, ku sa jelist yī Talšpyvad ilmō tānda, u sa pidist entšōn sieda rīemō, mis sīnda pietab ja āb ānda sieda, mis se tōitab. Rūoik Izand

Kristus jūr. Ta mittō kunagid āb pieta. Ta votsub sieda, mis um sinnōn, āma jōva, ja ku sa āndad entsta tāmmōn, sa sād t tūndō tuodlist rīemō, kien āb ūo lopandōkst. Sa sād nādō, ku ta um āma veggi, ku ta um ābjōvvō vīndaji ja ku ta ka sīda sin sizal vīndab, sīnda touvō jēlamizō vīdsō.

H. K. Erviō.

Vana Līvō statistik kuorīji.

Ykš vana mīez, nimtōt Janī Pālkali, vol sūr statistik kuorīji. Ta lugiz jara, mits kōrd um viedamōst airōdōks stuodōrd sāniz vāga āigal ja touvō āigal. Ta vaitiz ārōnd jara, mits kōrd ne ātō smagimōd, ku vīmō sadiz, ku ne ātō kaizist, āb ku kūjad, ja kui jennō siz um ristīngōn jemin kādamōst. Ta lugiz jara, mits kōrd kōr klerōb ymmar Vāntō sāniz. Ta lugiz jara, mits samtō um aitō sāniz, randō sāniz. ja mōtsa nītōd sāniz. Ta tīediz ka, mits kabalt pūdi lekš ydō sīllō. Ta lugiz, mits kōrd um viedamōst airōdōks, kuna sōvdab lūom sizzōl ja mits kōrd um akkōkādudōks, lūomō ulzō vieddōs vastō ja perin ōvvō. Ta vol ka jōva kalamīez: Ta tīediz, mingiz ōvaks ja tūlkōks kalad ātō ajga mālō ja mingizōks yllō miersō ja rovad ajgas. Nei īz ta tīediz, mingist lūomōdōks sies pāvaš sāb jemin kaldi, u lānd, vezgōr, lūod, puojida, māgōr, lōinag āga jedal lūomōdōks. Ta tīediz mōtsast vōttō, mits syldō vieta sāl ja tās um, ja kus ātō akatōkst ja jara vaijōnd kuojid. Pīrgidi tāmmōn vol mitmō suggō sāltōt vorzōl: pīpō altōbōks ne āma pīenōd, āj altōbōks jurgimōd ja krežad pierast āma jūrgōd. Tōriksist ta tīediz, mingi um līl ja mingi āb ūo. Ta vol ka sūr kārtōd māngaji, sigdīmitykš tāmmōn iz sā āndam. Ta vol ka jōva mā perimīez. Muddōta sai āma jemin, ja tāmmōn kazistō āma knassōd naggōrd ja voddōrz - pākist sellist, neme siga tabard-jōvad-magdōd pierast, voltō tiedōbōks. Vanast

voltõ teitõ yd aga kakš kōrd
āigastõs - yl' alšpyvad ja vel
mingiz kōrd.

Klū . . .

Kui jennõ vel um līvliži?

Yl' sie kyzzimiz um setmõs
kūozõs sãnd keratõt ja mõtkõd
mõtkõd ulzõ kitõt. Nei yd rou
luggimiz kerad pierrõ jõva jed-
sõ ilma suoddõ līvliži, volli
vond set ymmar 360 ristingt yl'
Dūonig ja Pūoip pagast ydskubs.
Vel paldiz ka, rōkandõs yl' līv-
list, ykš tuoi nīzõb sellizi
lugidi, mis sugid ab ūotõ õi-
gist, mis at set yd tuoiz kãd-
kultõt ja ilmõ puojõ lajgald
lagtõt.

1928. ā., ku mād sugud ja
munt kyzzistõ, u mēg Yt juondi-
jist tiedam ka õigist līvlist
luggõ, mēg iz vōimõ sellist
sieldõ kitõ: maddõn nei iz pū-
tiz õigist puojõ selliz luggõn.

Siest 1928. ā. Talšpyvad ymmar
sie kēra keratiji vōtiz kãdõ
ja amsi kylis Lūzõst Mustanum-
mõ sãniz tei luggimiz, kus sai
pienõst keratõt ylzõ datõd yl'
līvlist. Sai lugdõt ab set rouz,
aga ka, kui jennõ līvlistõn um
madõ ja mūdõ vilõ, nei kui ta-
bõlõs sieda nãgtõb. Lūzõs, Pizas,

Nei siz kubsõ 1874 līvlist. Se lug kyl um aga
jõva rãz sūrīm. Pãgin ūllis māsī ja Letmā mūsī
kūozis jelajizi līvliži līb iend ab tieutõb.
"Ventas Balss" yds entš lãnd sygzi nummiris kēra-
tõb, ku Vãntas yd volli ymmar 300 līvlist.

Līvlist lug ja nãnt vilõ volmi 1929. āigast janvār 1.
pãva nãlõ.

Mustanummõl, Kūolkas, Vaidõl ja
Sãnagõl keratiji lugiz iz
kūoz pãl. Mūsī kylis lugist
abbõl vōttõt rouz, kis entš
kyllõ jõvist tūndiz. Nãnt ab-
kõks keratiji kãrandst kãran-
tõ kūoriz kubbõ amdi dattidi
yl' līvlist. Īras lugiz D.
Blūm ja kaddõn D. Ūrga. Nei
iz vol abliži Sīkrõgõl, Ūds-
kylas ja Īrail. Nei siz lug
um vãggi lezgõl õigizõn. Pa-
pierõd, kus um ežmi kēra pã-
lõ, at vel paldin tērinš ja
nēsti vōib nãdõ, kui pienõst
jegast kãrandst datõd at yl-
zõ vōttõt.

Ne datõd paldiz, pierrõ
3 -4 āigastõ, vōibõd vōlda min-
giz rãz tuoistist. Nē 122
līvlist, kis siz vel ist ūo-
tõ sãnõd mādõ siestõ, ku nē-
si kyliši mā aigimi iz ūo
loptõt, paldiz sie at sãnõd
ja vōimõ arrõ, ku līvlistõn
mādõ um tund jūrõ entš 2350
vakamãdõ. Nei siz kubsõ līv-
listõn volks mādõ ymmar 10600
vakamãdõ. Jõva rãz um tund
jūrõ ka ūzi piškiz tubdi,
kien lug kazab jega āigast
sūrīmõks.

Tabõlõs nãmõ, ku Rãndas līv-
liži um 1425, mūsõ Letmãl - 309
ja ūllis māsī - 140- līvlist.

Kyla nim.	Mits pe- rimie rantõ um kylas līv- listõn?	Mits piš- kist tubbõ um kylas līvlistõn?	Mits līv- list sã- bõd vel mãdõ?	Mits va- kamãdõ um līvli- stõn?	Mits līv list um kylas?
-----------	---	---	---	---	-------------------------------

Mustanum	5	17	2	666	118
Kūolka	5	35	50	265	233
Vaid	4	1	14	350	69
Sãnag	4	7	12	270	83
Pitrõg	6	11	11	400	84
Kuostrõg	4	10	16	333	69
Īrai	7	15	17	615	133
Sīkrõg	8	19	--	1055	123
Ūškyla	4	3	--	285	35
Īra	22	12	--	1135	216
Piza	12	15	--	1699	142
Lūz	11	12	--	1208	120
Kubsõ	92	157	122	8283	1425

(Jatk tulbis lied pūols.)

Līvlist lug ja nānc vīla volmi 1929. āigast janvār 1.
 pāva pālō.
 (Yrgandōls 2. lied pūols.)

	Mits līvō lap- sta- kā- bōd skūo- liš?	Mits kala- mie- stō - līv- list um kylas?	Mits Lai- jō um līv- li- stōn?	Mits vōr- ta um līv- li- stōn?	Mits ibist um līv- li- stōn?	Mits nie- mō um līv- li- stōn?	Mits mū- dō lūo- mōst um līv- li- stōn?	Mits līvl. jēla- bōd mūsi kūo- žis Let- māl?	Mits līvl. jēla- bōd ul'is- mā- ši?
Mustanum	13	28	28	169	31	61	49	3	--
Kūolka	16	52	50	274	41	73	12	62	--
Vaid	15	7	5	25	12	26	23	20	2
Sānag	7	14	14	65	16	37	44	23	3
Pitrōg	5	9	9	28	19	49	46	37	24
Kuostrōg	9	12	12	67	15	43	66	14	2
Irai	17	9	10	32	27	68	39	31	28
Sīkrōg	14	27	18	80	34	82	73	52	13
Ūzkyla	3	6	4	14	7	26	24	1	--
Īra	17	48	25	152	49	114	200	20	25
Pīza	5	40	12	43	24	66	52	14	27
Lūz	4	39	13	83	21	46	41	24	16
Kubsō	125	291	200	1032	296	691	669	309	140

(Jatk.)

	Mits let- list um ky- las?	Mits let- li- stōn um mādō?
Mustanum	99	406
Kūolka	71	76
Vaid	44	132
Sānag	58	170
Pitrōg	138	285
Kuostrōg	28	90
Irai	212	265
Sīkrōg	53	127
Ūzkyla	38	110
Īra	30	118
Pīza	81	523
Lūz	66	472
Kubsō	918	2774

D. Volganski.

Ajga vōrgōd.

Mis sa sāl' ni māngad,
 Vieda jalgō kāngad,
 Tul min' ynōz randō,
 Vōrgidi ābt' kandō.

Vōrgōd ētam mierrō,
 Vartlōm tūlm' siz pierrō,
 Mis um sāl' ni suggōn,
 U um kāldi puggōn?

Kajag rāukōs līndiz
 mōtsō jedspēdōn.
 Jōvvo se iz tātō,
 Se vōiz vōrgōd mātō.

Īezō tōvaz nūziz,
 Lāb jūs globartiz,
 Kalamien ta kītiz nei:
 Vanlō ni, mis āiga tei!

vōrgōd lāigā kīskiz,
 Loča kum'liz viskiz.
 Aigō sa ist kaitsō:
 Ist sā kallō maitsō.

Klūkōdmāg.

Virgōm!

Jega ykš rou vīrgōb. Sieda tapartō-
 bōd jega pāva kērad āigakēris. Koks
 ka ne kērad āb tīēda kui jennō volk-
 stō ydōn tuoizōn ykstāuzist, siz umi-
 tōgōd ne panbōd jega ydōn yī sie
 mōtlōm, u āb ūo ka entsōn āiga vir-
 gō ja yrgō entsōn rou jōvamōks mide-
 gōd tiedō. Sellist ristingt, kis mide-
 gōd āb sōitaks tiedō, ilmas sugid āb
 ūo. Piskizist tīlkist jūoksōbōd kubbō
 ūrgad ja ūrgist suggōbōd jōngud. Az
 ni mēg - piskist tīlkad - amad tāksmō
 jūoksō kubbō, kui sūr siz līks mād
 joud!

"Jaun. Zin." Nr 261. vol' kēratōt, ku
 tsiginōd yrgijid ka kīerā ēntsta kul-
 tur jūrō. Mōtsa velid sābōd aru, ku
 pimdō āiga um piddōz, ku risting āb
 vōi jemin' ilmō kulturō jellō. Mād
 āigal amadōn um volmōst ents rou

vārtliz vōzan. Māddōn um vaz-
zōmōt, oppōmōst sūrsti kultur
rouvist ja siz parantōmōst
entš rou tulbiz āiga riekkō.
Mēg līvlist suggō āb ūom il-
mō tsivilizātsijt, māddōn set
um jemin' volmōst oppōnōn. Yl'
mād mā āt yllō lānōd mingist
ābmingist sirrijid. Ne āt mād
rou vaim jara vājastōnōd. Āga
paldin', ku mēg jēlam vāldiz
dēmokratliz valīks allō, kīen
entšvaldō sādō ābtist ka mād
parimōd pūogad, pandsō entš
pād syndizma piendōrd pālō,
jega ydōn volks jēlamōst kui
jennō set sōitab rou tye
nurmsō. Līmō mēg nei iz sūrā
ja veggist, kui mād joudzist.
Algōm kyzzōm, mis māddōn yl'
siē līb, āga panmō, mis jega
yks sōitab ja vōib rou kult
tur kiu pālō.

Piški pešlinki.

Kui Einōr Ilzaks kāds-
kin ūrgist?

Ta svīlpiz "Oksid loulō",
ku piņid akist utam. Kāskō
nāgōd -međali Einōr Vāssōn
panab povarkāj jara ja lykub
pōddōr. nāgō godamā uks kylgō.
Ullō kyl āga piņidōn tulab
vōrōz kard vastō: ne varētlōbōd
kougiz musta pāika pāl, kis
Igzā jara pūoldō godamā pūolō
tulab.

Sinliki pāistab lum kū val-
sō. Touvō ilma um pimdō. Puoj
pūold pūgōb kūja tūl.

Einōr tīedab, kis se um: tu-
lab Ilza, laplist pāliz Tumaj
tydar, āts mingiz kōrd ōdōn
siel āigal.

Ta nutab piņid paikōl, ku
ta tūndiz Ilzast tām punist
kybarōst. "Jumal pūolst, Einōr,
māddōn um ūrgōmōst! Ildin' Mēg
āb vōimō kātō mittō sīlma
pilkō." Einōr akub tāmmōn ymmar.
Lum sīkstōb lōzad allō. "Mūpō
iza tāb mīnda andō mielō va
Jaggōlōn, ūmlist varīmōn. Ta kei
kuozzōmōs, iza tōitiz mīnda
tāmmōn. No, kunaid ta mīnda
jelsō āb sā, nei kōgin', kunēts
ma līb sinnōn ārmaz," ta āda-
liz yelkōks kītōb.

Ta um knas se Ilza Tumaj.
Tām ūld āt nei iz punnist,
ku tām punni kybar pāsō, kust
aldō tulbōd knassōd mustad
ybukst nādōb. Ama ymmar, āb ka
amas loplist māsō, āb ūo tūoi-
sta sellist neitstō, ku Ilza
Tumaj. "Kui ukuz, kui nūor', kui
knas tāma um!" Mōtlōb Einōr.

Āb vōi aigō kātō. Ta tōmbōb
rieggōz godamast ulzō ja panab
piņid jeddō. Ilza ābtōb tāmmōn
kāskō nāgōd, magdōb kuot' ja

lastōb āzad rieggō pāl siddō:
"U ni sāb lōbbō, u līb kūo-
lōmōst?!"

"Kus pūolō? Kāra joug pūolō,
jedal pūolō. Kārajoug kylas mēg
līedam varrō. Māsō sīds ama
ymmar mit yks rīsting āb jela.

Piņid akkōbōd jōva viedam;
lum pimstōb ja vāndab, yezō
ōgt' (gais) um kylma neme jei.

Ilza istab Einōrōn kylgsō ja
mingiz kōrd ārgastiz varētlōb
tāgiz. Rieggōz piņidōks āilōb
jeddōpēdōn, nei ku lum kīerōb
yd. Ye - um pitka ja pimdō.

Molmōd umat vāgiģ. Ilza panab
kād Einōrōn ymmar ja varētlōb
muidlōs tām pāl. No, Einōr var-
tlōb set piņid pāl ja ye pim-
dōzō sallōnd ambōdōks. Tām sīl-
mad ātō vizad neme tierōda, no
lōb lum pōrm āb vōi jōvist
nādō, sīegōd pierast lāb rieggōz
ūlastiz jeddōpēdōn: piņid voltō
novvōnōd ja lagdō lōinag pūol
lāb luokō. Piškiz lumstō jara
puontōt kōuvōd ja alabōd mōtsa
budar jūs lopub Einōr međa ka-
bal, ni tāmmōn um vōtamōst kum-
piz ulzō ja lūotōmōst piņid
pāl!

Sinīni rebbi, akkōs valdō kōp-
sō, āilōb yl' riek: "Ka āilimi,
u jelab u -kūolōb..."

Vizzō kylmōn sūonaigas, rūo-
gō lādād sizal, Einōr pidab
piņid paikōl ja nustab piškist
kōuvōd varrōl godamā ylzō. Ilza
laskub magdōb kuot' pāl maggōm.
Ta um vāggi vāzzōn. Ku veiz
pētrol' tul pāl akub kyēmō,
Ilza um maggōm innōn. Tām pun-
nist poskuđ ōgōbōd ja lōb lō-
kald ienōd punnist ūld ātō nā-
dōb kaks rindō knassidi vāldi-
di ambidi. Tām kūora kōlōd pāi-
stabōd tul valsō. Einōr, kīen
amad lūd ātō lālamōd ja vāzzō-
nōd, nūzōb lougō ylzō ja syetōb
piņidi, kis yl' siē āiga ātō
entsōn azmōd lum sizzōl mātald
ja sāmā sānīs tīenōd. Einōr
lāb, godamāzō tāgiz ja altōb
entš pīp palam. Sīd ni ne mol-
mōd umatō, Ilza ja ta iz, kie-
vams godamās, touvō ilma allō,
kīen āb ūo lopandōkst., yksli-
mis lum tundrōs!

Tūl pūgōb ymmar godamā ja
tūob pīlidi. Akub lum sadam.

"Jumal vōidag!" tulab Einōrōn
mielō se ka vel! "U kyl ne
lībōd mād tīedōd pāl jōva?"

Ta varētlōb, kui tām bis um ja
kālōb -entš sūomlist međa durēts
tierrō.

Pierrō kātō sturdō ta ājab
Ilza ylzō. Vel yto kabal sadab
lum. No, kylma ieb veitōks... ne
ātō jōva teiz lāmiz pāl.

(Vel jatku.)